

Pavlovské vinice a vinné sklepy

Naučná stezka

6 Pálava – jedinečná lokalita přírodní a vinařská

naučných stezek a řadu odpočinkových a vyhlídkových míst. V jižním výběžku Pálavy, v útrokách vrchu Turolu na okraji Mikulova, je veřejnosti přístupná jeskyně. Její stěny pokrývají sintrové povlaky s trsy třpytivých krystalů kalcitu, připomínajících keříčky korálů či hlávky kvěťáku.

Pálava strmě vystupuje z mírně zvlněné krajiny lužních lesů dolního Podyjí jako nejzápadnější výspa Karpat. Pro pěstování vinné révy představuje jedinečné místo vinorodé severopanonské nížiny, kde je členitější a vrchovinný terén velmi vzácný. Teplé a suché klima ovlivňuje kontinentální vlivy od východu a současně mediteránní podnebí z jihu. Vinice kolem Pavlova leží v nadmořských výškách od 190 do 320 m a díky své poloze mají ráno a přes den dostatek slunce, k večeru je však poměrně záhy překrývá stín, vrhaný Pálavou.

Půdní složení viničních tratí kolem Pálavy je velmi různorodé. Horniny bradel mají nadbytek vápníku, na jejich úbočích jsou mohutné návěje spraší, vápenité jíly a v jižní části podoblasti jsou rozšířeny písky. Právě odtud, z hlubokých sprašových nebo lehčích hlinitých půd, čerpá vinná réva širší škálu živin pro tvorbu aromatických látek a výraznější tóny extraktu. Dává tak vzniknout vínům se zcela jiným charakterem než v jiných vinařských lokalitách jižní Moravy.

Z přírodovědného hlediska je Chráněná krajinná oblast Pálava s nejvyšším vrcholem Děvínem (500 m) útočištěm četných druhů teplomilných rostlin a živočichů. Najdete tu tři zříceniny středověkých hradů, několik

HRAD DĚVIČKY

Romantická silueta Pavlovských vrchů by nebyla úplná bez zříceniny středověkého hradu nad Pavlovem. Hrad, zvaný též Dívčí hrady, Děvín, Maidburk či Maidenburg, byl založen počátkem 13. století jako strážní zeměpanské sídlo na ochranu zemské cesty, směřující z Rakouska na Moravu. Roku 1334 král Jan Lucemburský dal Děvičky v léno Hartneidovi z Lichtenštejna a v majetku tohoto rodu pak hrad zůstal až do roku 1560. V době tureckých vpádů do Podunají ve třicátých letech 16. století Lichtenštejnové gotický hrad opravili a nově opevnili. Tehdy vznikla mohutná renesanční patrová bašta, která bránila přímé palbě na hrad.

Od Lichtenštejnů hrad koupil uherský šlechtic Ladislav Kerecsenyi, známý bojovník proti Turkům. Po roce 1572, kdy mikulovské panství koupili Ditrichštejnové, se hrad dočkal renesančních úprav. Pohroma přišla spolu se švédským vpádem za třicetileté války; roku 1645 Švédové Děvičky vydrancovali a vypálili. V době dalšího tureckého nebezpečí roku 1683 sice na Děvičkách stály hlídky, ovšem hrad už nikdo neopravoval. Ještě v roce 1784 tu ovšem žil hlídač, který zvonem upozorňoval okolní obyvatele na požár či blížící se bouři; po jeho smrti byl zpustlý areál definitivně opuštěn. Do dnešních dob se dochovaly zříceniny mohutné, 1,5–2,5 m silné plášťové zdi, části paláce, předhradí a renesanční dělová bašta se střílnami. Děvičky nejsou jedinou

zříceninou na Pálavě; na skalních útesech nad obcí Klentnice se nalézá Sirotní hrádek, někdejší středověký pomezí hrad a zároveň jedna z nejhezčích zřícenin v České republice. Přehledku pálavských hradů uzavírají nepatrné zbytky hradu Neuhaus nad Horními Věstonicemi.

